

Informácia o priebehu a výsledkoch 42. zasadnutia Generálnej konferencie UNESCO, Paríž 7.-22.11.2023

Generálna konferencia (ďalej len „GK“) je najvyšším politickým a rozhodovacím orgánom UNESCO a schádza sa na riadnych zasadnutiach raz za dva roky. GK zasadala v centrále UNESCO v Paríži od 7. do 22. novembra 2023 za účasti vládnych predstaviteľov 194 členských krajín, zástupcov asociovaných členov, národných komisií pre UNESCO a partnerských inštitúcií.

42. zasadnutie GK bolo dôležité z pohľadu ďalšieho pôsobenia UNESCO vo svetle novej geopolitickej dynamiky determinovanej júlovým návratom Spojených štátov amerických do organizácie a zvýšenou potrebou angažovania UNESCO v krajinách postihnutých konfliktmi. Potvrdilo pretrvávajúcu relevanciu a váhu mandátu UNESCO v oblasti posilňovania kvalitného vzdelávania, vedy, ochrany kultúrneho (hmotného a nehmotného) dedičstva a slobody slova ako kľúčových nástrojov zabezpečenia mierového a trvalo udržateľného rozvoja spoločnosti. Rastúca dynamika konfliktov vo svete, nárast počtu oblastí postihnutých prírodnými katastrofami a multivektorové globálne výzvy budú formovať význam a relevanciu UNESCO aj v nadchádzajúcom období.

Počas zasadnutia GK došlo k schváleniu dvoch rezolúcií týkajúcich sa pôsobenia UNESCO v krajinách poznačených vojnovými konfliktmi. Prijatie historicky prvej rezolúcie o situácii na Ukrajine a o aktivitách UNESCO na jej podporu v oblasti vzdelávania, kultúry a nezávislosti médií z iniciatívy Skupiny priateľov Ukrajiny zaistilo pokračovanie programu núdzovej pomoci UNESCO pre Ukrajinu na ďalšie dva roky. V reakcii na konflikt na Blízkom východe bola schválená rezolúcia o dopade a dôsledkoch súčasnej situácie v Pásme Gazy v oblastiach mandátu UNESCO vyzývajúca o. i. na prípravu programu núdzovej pomoci a posilnenie úradu UNESCO v Ramalláhu.

V súvislosti s expertízou a úspešným etablovaním Slovenskej republiky v oblasti nehmotného kultúrneho dedičstva podloženého aktuálnym členstvom v Medzivládnom výbore na ochranu nehmotného kultúrneho dedičstva UNESCO, bolo kľúčovým aj schválenie návrhu na vyhlásenie Medzinárodného dňa nehmotného kultúrneho dedičstva (17. október) spolupredkladaného Slovenskou republikou.

Delegáciu Slovenskej republiky na 42. GK viedla stála delegátka Slovenskej republiky pri UNESCO, veľvyslankyňa Anna Plassat Muriňová. Na jednotlivých rokovaníach v pléne a na zasadnutiach programových komisií sa taktiež zúčastnili zástupcovia Ministerstva kultúry Slovenskej republiky, Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky, Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky, ako aj vedúci a experti slovenských výborov a sekcií Slovenskej komisie pre UNESCO (ďalej len „SK UNESCO“).

Vedúca delegácie v národnom prejave vo všeobecnej politickej debate vyzvala UNESCO na posilnenie mandátu a aktivít v krízových oblastiach, ako aj jeho prítomnosti v rozvojových krajinách v súlade s prioritami UNESCO „Afrika“ a „Malé ostrovné štáty“. Vyzdvihla príklady dobrej praxe zo vzájomne prospešnej spolupráce Slovenskej republiky s UNESCO, najmä v kontexte minuloročných osláv 30. výročia členstva Slovenskej republiky v organizácii.

Účasť delegácie Slovenskej republiky na GK bola aktívne využitá na odborné rokovania a aktivity spojené so záverečnou fázou presadzovania kandidatury Slovenskej republiky za člena Výkonnej rady UNESCO na obdobie rokov 2023-2027 (ďalej len „VR“).

Z pohľadu Slovenskej republiky boli kľúčovými voľby nových členov VR a subsidiárnych orgánov UNESCO. Slovenská republika bola v rámci 2. volebnej skupiny po

desiatich rokoch zvolená za člena VR na obdobie rokov 2023-2027. Taktiež bola zvolená do Medzivládnej koordinačnej rady Programu Informácie pre všetkých (IFAP).

Delegácia Slovenskej republiky aktívne vystupovala v zmysle Smernice pre postup delegácie SR na 42. zasadnutí GK UNESCO v Paríži (uznesenie vlády SR č. 525/2023).

Výsledky volieb počas 42. zasadnutia GK UNESCO

Za predsedníčku 42. GK bola aklamáciou zvolená stála delegátka Rumunska, veľvyslankyňa Simona Mirela Miculescu, ktorá vo funkcii vystriedala veľvyslanca Santiaga Irazabala Mourao, bývalého stáleho delegáta Brazílie. Výber kandidátov na predsedu GK je podriadený regionálnej rotácii.

Počas 42. zasadnutia GK prebehli aj voľby do 58-člennej VR, v ktorých bolo zvolených 31 nových členov na obdobie rokov 2023-2027. Slovenská republika bola v tajnom hlasovaní v rámci príslušnej regionálnej skupiny zvolená počtom hlasov 117. Ide o jej štvrtý mandát v 30-ročnej histórii svojho členstva (členom VR bola doposiaľ v období rokov 1995-1999; 2001-2005 a 2009-2013). Okrem Slovenskej republiky bolo v 2. volebnej skupine zvolené Srbsko, Albánsko a Česká republika. Po prvýkrát v histórii nebola do VR zvolená Ruská federácia. Naopak, novým členom VR sa stali Spojené štáty americké.

Obnovená VR sa stretla 24. novembra 2023 na svojom 218. zasadnutí, kde zvolila za svoju predsedníčku na 2-ročné obdobie stálu delegátku Svätej Lucie pri UNESCO, Veru El Khoury Lacoeuilhe.

Výsledky volieb do subsidiárnych orgánov a odborných výborov UNESCO

Slovenská republika bola zvolená za člena Medzivládnej koordinačnej rady Programu Informácie pre všetkých (IFAP). Zastupovať ju bude prof. Ing. Ivan Kotuliak, PhD., dekan Fakulty informatiky a informačných technológií STU v Bratislave a člen SK UNESCO. Program IFAP, jeden z najstarších programov UNESCO, bol vytvorený na podporu rozvoja informačnej spoločnosti, prístupu k informáciám, digitalizácie a uchovávania informácií a podporu využívania medzinárodných noriem a osvedčených postupov v oblasti komunikácie, informácií a informatiky v rámci kompetencií UNESCO.

Slovenská republika je v súčasnosti členom troch subsidiárnych medzivládnych orgánov UNESCO. Okrem vyššie uvedeného programu je členom Medzivládnej rady Programu človek a biosféra (MAB), ktorý sa venuje ochrane biosférických rezervácií a miestu človeka v nich a zachovaniu biologickej diverzity. Taktiež je členom Medzivládnej rady pre bioetiku (IBC) zameranej na prípravu odporúčaní k etickým a právnym otázkam v kontexte výskumov v prírodovedných odboroch a medicíne.

Členstvo v expertných orgánoch umožňuje Slovenskej republike podieľať sa na tvorbe medzinárodných politík a iniciatív a ich implementácii na pôde UNESCO, ale zároveň prostredníctvom SK UNESCO prenášať toto *know how* na národnú úroveň.

Rozpočet 2024-2025

GK schválila na svojom 42. zasadnutí integrovaný rozpočet organizácie na roky 2024-2025 vo výške 1 804 447 299 USD, ktorý zahŕňa aj riadny členský príspevok Spojených štátov amerických vo výške 150 mil. USD. Robustnejší rozpočet UNESCO umožní posilniť programové priority, prítomnosť v tretích krajinách a zlepšiť vnútorné fungovanie organizácie.

Príspevok Slovenskej republiky do rozpočtu UNESCO na rok 2024 predstavuje 280 347 USD a 229 331 EUR. Ide o povinný členský príspevok platený do riadneho rozpočtu organizácie (percentuálny podiel Slovenskej republiky na rozpočte UNESCO je 0,156%) a je využitý na financovanie jej programov a personálu.

Slovenská republika taktiež platí povinné príspevky do Fondu svetového dedičstva a Fondu nehmotného kultúrneho dedičstva vo výške 5 346 USD do každého z Fondov.

Závery programových komisií 42. GK UNESCO

Komisia pre finančné, administratívne a všeobecné otázky, programovú podporu a vonkajšie vzťahy (APX)

Komisia APX prijala vôbec prvú rezolúciu o situácii na Ukrajine a o aktivitách UNESCO na jej podporu v oblasti vzdelávania, kultúry a nezávislosti médií. Rezolúcia bola prijatá hlasovaním na žiadosť Ruskej federácie pomerom hlasov: 62 hlasov za, 8 proti (Rusko, Nikaragua, Mjanmarsko, KĽDR, Kuba, Sýria, Čína a Bielorusko) a 44 krajín sa zdržalo. Hlasovalo tak celkovo 114 krajín. Z členských krajín EÚ hlasovali všetky za, iba Maďarsko sa po prvýkrát hlasovania zdržalo.

Návrh na zaradenie rezolúcie na rokovanie GK predložila Kanada ako člen Skupiny priateľov Ukrajiny a jej zaradenie do programu bolo schválené Výkonnou radou UNESCO v októbri 2023. Text rezolúcie koordinovala a následne na rokovanie GK UNESCO formálne predložila opäť Kanada.

Jej schválenie zaisťuje pokračovanie programu núdzovej pomoci UNESCO pre Ukrajinu v oblasti vzdelávania (vzdelávanie detí a ich psychosociálna podpora, poskytovanie tabletov), kultúry (rekonštrukcia zničených kultúrnych pamiatok, ochrana kultúrnych predmetov a prevencia nezákonného obchodovania s kultúrnymi predmetmi) a prístupu k informáciám (ochrana novinárov, poskytovanie online školení a i.) na najbližšie dva roky.

V reakcii na konflikt v Pásme Gazy prijala GK rezolúciu o dopade a dôsledkoch súčasnej situácie v Pásme Gazy v oblastiach mandátu UNESCO. Daná, pomerne technická rezolúcia predložená skupinou arabských krajín a na podnet Spojených štátov amerických, bola prijatá hlasovaním pomerom hlasov: 96 hlasov za, 8 proti (Chorvátsko, Maďarsko, Nemecko, Česká republika, Rakúsko, Spojené štáty americké, Paraguaj a Guatemala) a 33 zdržaní (vrátane Slovenskej republiky).

K textu rezolúcie predložili Spojené štáty americké pozmeňovacie návrhy (odsúdenie teroristického útoku Hamasu, výzva na prepustenie rukojemníkov, doplnenie textu o Globálnu protiteroristickú stratégiu). Na návrh Palestíny sa následne o pozmeňovacích návrhoch Spojených štátov amerických hlasovalo ako o celku. Pomerom hlasov 35 za (vrátane Slovenskej republiky), 59 proti a 38 zdržaní boli návrhy Spojených štátov amerických odmietnuté. Rezolúcia vyzýva UNESCO, aby pripravilo opatrenia na riešenie dopadov situácie v Gaze, vrátane prípravy programu núdzovej pomoci. Vyzýva na otvorenie osobitného účtu pre mimorozpočtové dobrovoľné príspevky a posilnenie úradu UNESCO v Ramalláhu.

Komisia pre vzdelávanie (ED)

Na zasadnutí Komisie ED sa zúčastnila Mgr. Monika Korkošová zo Sekcie celoživotného vzdelávania Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky, ktorá bola zároveň zvolená za podpredsedníčku Komisie ED.

Komisia ED schválila aklamáciou zriadenie nového inštitútu kategórie 1¹ v čínskom Šanghaji s mandátom podporovať inkluzívne a kvalitné vzdelávanie pre všetkých od raného detstva až po dospelosť v oblasti vedy, techniky, inžinierstva a matematiky (STEM).

Bolo prijaté revidované Odporúčanie z roku 1974 týkajúce sa výchovy k medzinárodnému porozumeniu, spolupráci a mieru a výchovy k ľudským právam a základným

¹ Centrá kategórie 1 UNESCO sú financované z riadneho rozpočtu UNESCO.

slobodám vyzývajúce na implementáciu vzdelávania smerom k aktívnemu občianstvu a udržateľnému rozvoju.

Prijatá rezolúcia o implementácii Odporúčania z roku 2015 o technickom a odbornom vzdelávaní a príprave odporúča podporovať technické a odborné vzdelávanie ako súčasť celoživotného vzdelávania, ktoré prispieva k zamestnanosti, udržateľnému hospodárskemu rastu a konkurencieschopnosti, sociálnej spravodlivosti a environmentálnej udržateľnosti.

V novembri 2019 bol na 40. zasadnutí GK prijatý Globálny dohovor o uznávaní kvalifikácií v oblasti vysokoškolského vzdelávania, ktorý sa stal prvým dohovorom o vysokoškolskom vzdelávaní s celosvetovou pôsobnosťou. Slovenská republika patrila medzi prvé krajiny, ktoré Dohovor ratifikovali, čím sa zaviazala posilňovať medzinárodnú spoluprácu vo vysokoškolskom vzdelávaní, zvyšovať jeho kvalitu doma i vo svete a pomáhať pri realizácii akademickej mobility a uznávania kvalifikácií pre milióny ľudí na celom svete.

V rámci Komisie ED boli schválené dva nové medzinárodné dni: Medzinárodný deň pre digitálne vzdelávanie (19. marec) a Svetový deň programovania (29. október).

Komisia pre komunikáciu a informácie (CI)

Na zasadnutí Komisie CI sa zúčastnil prof. Ing. Ivan Kotuliak, PhD., predseda Slovenského výboru programu Informácie pre všetkých (IFAP) SK UNESCO a dekan Fakulty informatiky a informačných technológií STU v Bratislave. Hlavným bodom programu bolo prerokovanie správ o činnosti nosných programov sektora komunikácií a informácií a prijatie návrhu programu a rozpočtu na roky 2024-2025.

Nový schválený rozpočet a program UNESCO bude zameraný hlavne na podporu slobody prejavu a práva na informácie, bezpečnosti novinárov a implementáciu Akčného plánu OSN pre bezpečnosť novinárov s osobitným dôrazom na ženy. Bude rovnako podporovať zdieľanie vedomostí a rozvoj zručností, mediálnu a informačnú gramotnosť, ako aj kritické myslenie v boji proti dezinformáciám, nenávisťným prejavom a násilnému extrémizmu.

Bola prerokovaná správa o implementácii Odporúčania z roku 2019 o otvorených vzdelávacích zdrojoch. GK dôrazne vyzýva členské štáty, aby čo najskôr predložili svoje národné správy o plnení Odporúčania a zdvojnásobili úsilie na zabezpečenie jeho vykonávania. Doposiaľ danú správu predložilo 78 zo 194 členských krajín UNESCO. Slovenská republika bude prostredníctvom Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky venovať správe pozornosť v nadchádzajúcom období.

Komisia prijala revidovaný štatút Medzivládnej rady Programu IFAP, ktorého členom sa na obdobie rokov 2023-2027 stala aj Slovenská republika.

Komisia pre prírodné vedy (SC)

Na zasadnutí Komisie SC sa za Slovenskú republiku zúčastnili Mgr. Vladimíra Fabriciusová, predsedníčka Slovenského výboru Programu Človek a biosféra (MAB) SK UNESCO a členky predmetného výboru Mgr. Lucia Miňová a Mgr. Miriam Turayová.

Reportované boli informácie Medzinárodnej koordinačnej rady Programu MAB o svojich aktivitách v rokoch 2022 – 2023. Bolo konštatované, že Program MAB si dlhodobo udržiava dôležité miesto v Strednodobej stratégii UNESCO a prispieva k celkovému úsiliu UNESCO o dosiahnutie Agendy 2030 pre udržateľný rozvoj, ako aj k procesu navrhovania globálneho rámca pre biodiverzitu po roku 2020.

Členské štáty a pozorovatelia informovali o stretnutiach, projektoch, výskume a publikáciách z obdobia rokov 2022 – 2023 v rôznorodých oblastiach (správa biosférických rezervácií, komunikácia a výmena osvedčených postupov, vzdelávanie pre udržateľný rozvoj,

obnoviteľná energia a i.). Rezovala aj potreba budovania kapacít vrátane národných výborov MAB a dôležitosť výmen medzi sieťami MAB.

Na programe rokovania bola aj Stratégia pre malé ostrovné rozvojové štáty (SIDS), ktorú vo svojom vystúpení podporila aj Slovenská republika. Program pre malé ostrovné štáty patrí dnes medzi hlavné priority UNESCO, podobne ako rodová rovnosť, mládež a Afrika.

Komisia pre spoločenské a humanitné vedy (SHS)

Na rokovaní Komisie SHS sa zúčastnila prof. RNDr. Marta Kollárová, DrSc. predsedníčka Slovenského výboru pre bioetiku SK UNESCO.

K najdôležitejším bodom patrilo schválenie predbežnej štúdie o technických a právnych aspektoch týkajúcich sa nového normotvorného nástroja pre etiku neurotechnológií. Rozvoj neurotechnológií prináša celý rad nových etických problémov a UNESCO má cieľ stanoviť prísne regulačné rámce a mechanizmy zamerané na ochranu pred nevhodným používaním metód modernej neurotechnológie. V diskusii vystúpila aj zástupkyňa Slovenskej republiky, ktorá prezentovala plnú podporu pre vypracovanie nástroja v spolupráci s expertami z rôznych oblastí tak, aby mohol byť schválený počas 43. zasadnutia GK v roku 2025.

Z pohľadu Slovenskej republiky bola dôležitá aj diskusia o zvýšenej podpore vedeckej slobody a posilnení bezpečnosti vedcov v súlade s Odporúčaním o vede a vedeckých výskumníkoch z roku 2017.

Komisia pre kultúru (CLT)

Na rokovaní Komisie CLT sa zúčastnil zástupca Sekcie pre kultúrne dedičstvo PhDr. Radoslav Ragač z Ministerstva kultúry Slovenskej republiky. Diskutovali sa najmä otázky týkajúce sa kultúrnej diverzity, nelegálneho vývozu a obchodu s predmetmi kultúrnej hodnoty, ako aj dopadu klimatických zmien na kultúrne dedičstvo. Prerokovala sa správa o implementácii Odporúčania o ochrane a prezentácii múzeí a ich zbierok v kontexte diverzity a ich úlohe v spoločnosti. Body 4.2 Jeruzalem a implementácia rezolúcie 41 C/Rezolúcie 36 a 4.3 Implementácia 41 C/ Rezolúcie 51 týkajúcej sa školských a kultúrnych inštitúcií na „Okupovaných arabských teritóriách“ boli schválené bez diskusie.

Komisia schválila návrh na vyhlásenie 17. októbra za Medzinárodný deň nehmotného kultúrneho dedičstva. Návrh predložilo Poľsko a Botswana, spolupredložila ho vzhľadom na dlhodobú expertízu a pôsobenie v oblasti nehmotného kultúrneho dedičstva za 2. volebnú skupinu aj Slovenská republika. Vyhlásenie medzinárodného dňa reaguje na 20. výročie prijatia Dohovoru o ochrane nehmotného kultúrneho dedičstva a uznáva, že činnosti zamerané na budovanie kapacít a zvyšovanie povedomia o nehmotnom kultúrnom dedičstve sú nevyhnutné na riešenie globálnych výziev a podporu vzájomného porozumenia. Jeho cieľom je šíriť osvetu o nehmotnom kultúrnom dedičstve a potrebe jeho zachovania pre budúce generácie, ako aj posilniť medzinárodnú spoluprácu, zdieľanie dobrých praktík a budovanie kapacít.

Z pohľadu slovenských záujmov bolo dôležité aj zaradenie 150. výročia narodenia dramatika, básnika a pedagóga Jozefa Gregora Tajovského na Zoznam výročí UNESCO na roky 2024-2025. Zaradenie na Zoznam výročí UNESCO znamená nielen prestíž, ale slúži aj k zvýšeniu národného povedomia o pôsobení, diele a vplyve danej významnej osobnosti na domáce a medzinárodné dianie.

Návrh na zaradenie 150. výročia narodenia Jozefa Gregora Tajovského predložilo Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky v októbri 2022. Jeho súčasťou bol aj plán sprievodných aktivít (realizovaných o. i. na pôde Štátnej vedeckej knižnice v Banskej Bystrici – Literárnom a hudobnom múzeu spravujúcim rozsiahly fond venovaný Jozefovi Gregorovi Tajovskému).

UNESCO Fórum mladých

Tradičným sprievodným podujatím GK bolo 13. Fórum mladých, ktoré sa uskutočnilo v dňoch 14.-15. novembra. Venovalo sa téme „Sociálne dôsledky klimatických zmien a potreba dosiahnutia spravodlivého prechodu ku klimatickej neutralite“. Ide o platformu umožňujúcu mladým ľuďom z celého sveta vyjadrovať svoj názor na oblasti pôsobnosti UNESCO s cieľom posilnenia spolupráce mládeže a politických zástupcov. Mládežnícki delegáti mali po prvýkrát možnosť diskutovať priamo s viac ako 20 ministrami členských krajín UNESCO. Vo svojich príspevkoch apelovali na urgentnosť riešenia dôsledkov klimatických zmien, najmä vo vzťahu ku zraniteľným skupinám a aktívneho zapojenia mladých ľudí doň.

Slovenskú republiku na Fóre mladých zastupoval Michal Aniol Tuczapski, študent medzinárodných vzťahov, ktorý sa angažuje v oblasti mentálneho zdravia. Jeho príspevok sa zamerával na klimatickú úzkosť a iné psychologické problémy, ktoré mladí zažívajú v odozve na vnímanú nedostatočnú činnosť štátov v boji proti klimatickým zmenám.

Odporúčania pre Slovenskú republiku vyplývajúce z účasti na 42. zasadnutí GK UNESCO a nadväzujúceho zvolenia do VR UNESCO

V súlade s Programovým vyhlásením vlády Slovenskej republiky, doterajšími prioritami na pôde UNESCO a berúc do úvahy existujúcu expertízu Slovenskej republiky odporúčame v rámci ďalšieho pôsobenia Slovenskej republiky v UNESCO zamerať sa na nasledujúce okruhy prioritných tém:

V oblasti vzdelávania pokračovať v implementácii Globálneho dohovoru UNESCO o uznávaní kvalifikácií týkajúcich sa vysokoškolského vzdelávania, ktorý posilňuje medzinárodnú spoluprácu vo vysokoškolskom vzdelávaní, zvyšuje jeho kvalitu doma i vo svete a pomáha pri realizácii akademickej mobility a uznávaní kvalifikácií, vrátane krajín postihnutých konfliktami.

Taktiež je potrebné dôsledne implementovať medzinárodné záväzky vyplývajúce z Odporúčania o otvorených vzdelávacích zdrojoch, ktorého cieľom je umožniť bezplatný prístup, opätovné použitie a šírenie vzdelávacích a výskumných materiálov dostupných vo verejnej doméne alebo uvoľnených na základe otvorenej licencie. V tomto smere je žiaduce zintenzívniť spoluprácu na úrovni Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky s cieľom zabezpečiť vykonávanie Odporúčania a predloženie správy o jeho vykonávaní sekretariátu UNESCO.

Je naďalej prínosné podporovať a rozvíjať koncept Pridružených škôl UNESCO na Slovensku a usilovať sa o rozšírenie Sieť učiacich sa miest UNESCO.

V segmente kultúry a v nadväznosti na vyhlásenie Medzinárodného dňa nehmotného kultúrneho dedičstva podporovať formálne a neformálne vzdelávanie k nehmotnému kultúrnemu dedičstvu, ako aj využívanie inovatívnych prístupov pri jeho zachovávaní. Kontinuálne posilňovať zveľaďovanie a udržateľnú ochranu prírodného a kultúrneho dedičstva UNESCO na Slovensku v prospech jeho zachovania pre ďalšie generácie. Podpora udržateľného cestovného ruchu je v tejto súvislosti taktiež kľúčová.

Vo vzťahu k sociálnym vedám aktívne využívať nástroje zakotvené v Odporúčaní UNESCO o etike umelej inteligencie s cieľom zavedenia komplexného regulačného rámca etických štandardov pri využívaní umelej inteligencie vrátane preskúmania možností čerpania financií z fondov EÚ (INTPA). Zvážiť participáciu na príprave nového normotvorného nástroja UNESCO v oblasti etiky neurotechnológií (menovanie experta do expertného orgánu a následne zástupcu relevantného rezortu do medzivládnej skupiny).

V oblasti prírodných vied sa zasadzovať za rozvoj biosférických rezervácií a geoparkov UNESCO. V tomto smere je potrebné implementovať a dodržiavať medzinárodné štandardy

Programu Človek a biosféra (MAB) v slovenských biosférických rezerváciách a geoparkoch patriacich do siete UNESCO a zapájať sa do aktivít regionálnych a tematických sietí MAB.

Vzhľadom na aktuálne členstvo Slovenskej republiky v Medzivládnej koordinačnej rade Programu Informácie pre všetkých (IFAP) je potrebné posilniť a zintenzívniť aktivity slovenského výboru v súlade s odporúčaním nového štatútu IFAP. Prínosným sa javí aj rozšírenie spolupráce so Slovenským centrom pre výskum umelej inteligencie.

V rámci portfólia informácie odporúčame pokračujúce angažovanie v aktivitách zameraných na ochranu bezpečnosti novinárov najmä v konfliktných oblastiach.

V rámci politických otázok odporúčame naďalej podporovať programy a aktivity UNESCO vo vzťahu k Ukrajine v oblasti vzdelávania, ochrany a rekonštrukcie kultúrneho dedičstva a ochrany slobody slova. Zároveň je potrebné sledovať vývoj konfliktu v Pásme Gazy a jeho dopadu na agendu UNESCO s cieľom udržania koherentných pozícií na rôznych medzinárodných fórach.

V oblasti športu navrhujeme sledovať otázky boja proti dopingu v športe a úlohy športu pri naplňaní programov UNESCO.

Na zodpovedný výkon členstva vo VR je nevyhnutné zapojenie SK UNESCO a jej sekcií a výborov, ako aj príslušných rezortov. Za týmto účelom bude začiatkom roka 2024 vytvorená neformálna medzirezortná pracovná skupina zložená zo zástupcov rezortov štátnej správy činných v jednotlivých oblastiach pôsobnosti UNESCO (Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky, Ministerstva kultúry Slovenskej republiky, Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky) a expertov (primárne z radov členov sekcií a výborov Slovenskej komisie pre UNESCO) na vybrané témy v závislosti od priorít členstva Slovenskej republiky vo Výkonnej rade UNESCO a bodov jej agendy. Jej cieľom bude koordinovať úlohy spojené s členstvom vo VR a účasťou na jej zasadnutiach. Zároveň bude participovať na príprave obsahových elementov odborných stanovísk a vystúpení zástupcov Slovenskej republiky zúčastňujúcich sa na zasadnutiach VR.